

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 296/21
29.7.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Драгане Бољевић, председника већа, Снежане Живковић и Милице Аксентијевић чланова већа, у бракоразводној парници тужиоца АА из ..., ..., са боравиштем у ..., ..., ..., кога заступа Радмила Крстић Босанац, адвокат из Београда, Кнеза Милоша 95, против тужене ББ из ..., Ч..., са боравиштем у ..., ..., ..., коју заступа Татјана Шарац Косовац, адвокат из Београда, Молерова 36, по тужби и противтужби, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П2 1958/19 од 11.6.2020. године, исправљене решењима од 1.3.2021. и 2.3.2021. године, као и против решења од 3.3.2021. године, у седници већа одржаној дана 29.7.2021 године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужене и ПОТВРЂУЈУ пресуда Другог основног суда у Београду П2 1958/19 од 11.6.2020. године, исправљена решењима од 1.3.2021. и 2.3.2021. године, као и решење истог суда П2 1958/19 од 3.3.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, исправљеном решењима од 1.3.2021. и 2.3.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је захтев тужене да се тужилац делимично лиши родитељског права у односу на малолетну децу ВВ, рођену ... и ГГ, рођену ... године, и то за давања сагласности за путовање у иностранство у туристичке сврхе и прелазак државне границе. Ставом другим изреке је одбијен предлог тужене за одређивање привремене мере делимичног лишења родитељског права тужиоца у односу на малолетне ћерке, за давање сагласности за промену пребивалишта малолетне деце у месту ... у улици ... Ставом трећим изреке одбијен је предлог тужене да се пресуда П2 910/17 од 20.6.2019. године допуни и одреди да ће пребивалиште малолетне деце бити у ... у улици ... Ставом четвртим изреке је одлучено да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Решењем од 3.3.2021. године одбијен је предлог тужене од 28.7.2020. године за допуњу пресуде првостепеног суда П2 1958/19 од 11.6.2020. године.

Против наведених одлука тужена је благовремено изјавила жалбе побијајући их из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку. Жалбене разлоге је образложила и жалбени предлог изнела.

Испитујући побијане одлуке у смислу одредбе члана 386. у вези са одредбом чланом 402. Закона о парничном поступку-ЗПП (Службени гласник РС”, бр. 72/11, 49/13-одлука Уставног суда, 74713-одлука Уставног суда, 55/14, 87/18, 18/20), као и одредбом члана 202. Породичног закона, Апелациони суд у Београду је оценио да су жалбе тужене неосноване.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се побијане одлуке морале укинути. Супротно схватању израженом у жалбама тужене, у поступку који је претходио доношењу наведених одлука није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из тачке 12. наведеног става, јер су изреке пресуде и решења разумљиве, не противрече саме себи ни разлозима који су наведени у погледу свих битних чињеница, на јасан и непротивречан начин, који логично и недвосмислено произлазе из изведених доказа и целокупног стања у спису, па побијане одлуке немају недостатке због којих се не би могле испитати.

Неосновани су и наводи жалбе да је овако донетом пресудом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 355. став 3. ЗПП. Наиме, тачно је да је одредба члана 355. став 3. ЗПП измењена (“Службени гласник РС,” бр. 18/20 од 3.3.2020. године) утолико што је прописано да се у уводу пресуде обавезно наводе и јединствени матични број грађана странке која је физичко лице, као и да наведене податке суд прибавља од надлежних органа. Иако је првостепени суд пропустио да поступи у складу са наведеном одредбом приликом израде отправка побијане пресуде од 11.6.2020. године, наведена омашка у писању отклоњена је решењем о исправци пресуде од 2.3.2021. године, које странке нису побијале жалбом. Како је решење о исправци саставни део пресуде, тиме је у свему поступљено у складу са примедбом тужене изнетом у жалби, па су неосновани наводи којима се, с позивом на ову повреду одредаба парничног поступка, покушава довести у сумњу законитост донете пресуде у том делу. Уосталом, све и да првостепени суд није поступио у складу са овим захтевом тужене, реч је о повреди која не би сама по себи била од утицаја на законитост и правилност донете одлуке у конкретном случају, већ би се овај очигледни пропуст могао отклонити у свако доба, у смислу члана 362. ЗПП. При томе је, решењем о исправци од 1.3.2021. године, поступљено и у складу са предлогом тужене те је као адреса њеног пребивалишта означено да је она у ..., у улици ... број ..., уместо у ... у улици ...

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке закључиле су брак 16.5.2010. године, током чијег трајања су рођене њихове ВВ ... и ГГ ... године. Заједница живота парничних странака престала је непосредно пре подношења тужбе од 22.5.2017. године у овој парници, током њиховог боравка у ..., с тим што тужилац и

данас борави у Утрехту. Тужена је са децом тренутно настањена у ..., у граду Брак парничних странака разведен је правноснажном пресудом раније донетом у овом поступку ... године, којом су малолетне ћерке поверене туженој на самостално вршење родитељског права, уређено виђања ћерки са оцем, који је обавезан да на име свог доприноса за њихово издржавање плаћа одговарајуће месечне износе у динарској противвредности стране валуте. Иста пресуда, у делу којим је усвојен је захтев тужене и тужилац делимично лишен родитељског права за давање сагласности за путовање у иностранство и у туристичке сврхе и прелазак државне границе укинута је, одлуком овог суда Гж2 581/19 од 31.10.2019. године, и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Првостепени суд се више пута обраћао надлежном органу старатељства према месту последњег пребивалишта родитеља и деце, који се изјаснио, налазом и стручним мишљењем од 25.3.2019. године, и о условима за делимично лишење родитељског права тужиоца, с обзиром на захтев тужене. Указао је да Закон о путним исправама и Закон о граничној контроли не захтевају сагласност другог родитеља за издавање путних исправа и за прелазак државне границе за малолетно дете, и да не би било целисходно лишити оца делимично родитељског права у погледу ових сагласности, осим ако суд оцени да важећи закони немају правну снагу у земљи у којој деца живе. Полазећи од изложеног, првостепени суд је одбио захтев тужиље оценивши да нису испуњени услови да се тужилац делимично лиши родитељског права, имајући у виду да су мал. ћерке странака поверене туженој ради самосталног вршења родитељског права. Првостепени суд се руководио и одредбом члана 54. Закона о граничној контроли из које произлази могућност да малолетна деца путују ван државних граница без сагласности родитеља коме није поверено вршење родитељског права, и да прелазак малолетне деце преко државне границе и путовање у иностранство не зависи од родитеља који не врши родитељско право. Будући да није дозволио преиначење тужбе, првостепени суд је, применом члана 449. став 1. Закона о извршењу и обезбеђењу, одбио предлог тужене за одређивање привремене мере којом би тужилац био делимично лишен родитељског права за давање сагласности за промену пребивалишта малолетне деце у месту ..., у улици ..., пошто не постоји потраживање тужене чијим би обезбеђењу служила овако постављена привремена мера. С обзиром да је суд у потпуности одлучио о вршењу родитељског права над заједничком малолетном децом парничних странака, то је неоснованим оцењен и предлог тужене да се пресуда од 20.6.2019. године допуни, тако што би се одредило пребивалиште малолетне деце, јер оно није део одлуке о вршењу родитељског права.

Одлука првостепеног суда је правилна, па се неуспешно доводи у сумњу наводима жалбе тужене.

Наиме, чланом 54. Закона о граничној контроли ("Службени гласник РС", бр. 24/18) прописано је да када је реч о граничној провери малолетних лица, полицијски службеник посебну пажњу обраћа да ли малолетно лице путује само или у пратњи другог лица (став 1) и да, за прелазак државне границе, малолетно лице држављанин Републике Србије до навршене 16. године живота, када путује само или у пратњи другог лица које му није родитељ или законски заступник, мора поседовати оверену сагласност оба родитеља, ако заједнички врше родитељско право, или законског заступника (став 2). Будући да у поступку није било оспорено да су малолетне ћерке

странака држављанке Републике Србије, те туженој поверено самостално вршење родитељског права, то следи да је тужена законски заступник деце и да јој није потребна сагласност тужиоца када с ћеркама одлази у иностранство у туристичке сврхе и прелази државну границу. Овај суд је имао на уму наводе жалбе да правни систем Европске уније не познаје институт самосталног вршења родитељског права, па би у сваком поједничаном случају овде тужена била принуђена да, када жели са децом да отпутује на одмор, тражи сагласност тужиоца (оца), па ако он то одбије, да захтева одговарајућу заштиту пред тамошњим судовима (у држави боравишта оца или ње и деце). Међутим, исто тако, тужена је навела да је она то до сада чинила, из чега следи да овакава врста заштите њој пре свега није потребна јер органи страних држава очигледно нису правили сметњу да туженој омогуће да оствари своје намере и без сагласности другог родитеља. Другостепени суд сматра да лишавању родитељског права, макар и делимичном, треба прибегавати само изузетно, онда када је то заиста нужно, па је у конкретном случају правилно одлучено да се оваквом захтеву тужиље не пружи тражена заштита.

Неосновано тужена сматра да није било разлога за одбијање предложене привремене мере, и у ситуацији у којој суд није дозволио преиначење тужбе истицањем захтева за делимично лишење тужиоца родитељског права у односу на давање сагласности за промену пребивалишта малолетних ћерки. Становиште првостепеног суда је правилно и произлази из одредаба Закона о извршењу и обезбеђењу – ЗИО ("Службени гласник РС", бр. 106/15, 106/16-аутентично тумачење, 113/17-аутентично тумачење, 54/19, 9/20-аутентично тумачење) којим је прописано да се привременом мером обезбеђује новчано или неновчано потраживање чије постојање извршни поверилац учини вероватним (члан 449. став 1). Управо због тога што је привремена мера средство којим се утужено потраживање обезбеђује, јасно је да је неопходно да је стављен тужбени захтев, који би требало да буде обезбеђен траженом привременом мером. Међутим, када суд, на рочишту одржаном 11.6.2020. године (на коме је закључена главна расправа), није дозволио преиначење противтужбе истицањем другог захтева уз постојећи, које је тужена угинула на рочишту од 15.1.2020. године, и када тужена ту одлуку није побијала жалбом, постало је јасно да се овако предложена привремена мера не може одредити, пошто нема потраживања чије би извршење обезбедила.

Тужена неосновано указује и да је суд, без обзира што она није изјавила жалбу на решење којим није дозвољено преиначење противтужбе, пропустио да примени члан 266. став 1. Породичног закона. Поменутом одредбом прописана је дужност суда да се у споровима за заштиту права детета и за вршење односно лишење родитељског права руководи најбољим интересом детета. Одредбом става другог истог члана прописана је дужност суда да, ако процени да у спору за заштиту права детета или у спору за вршење односно лишење родитељског права дете као странка није заступано на одговарајући начин, детету постави привременог заступника. Међутим, у конкретном случају је законски заступник малолетне деце (тужена) била заступана од стране пуномоћника из реда адвоката и преко њега предузимала радње током целог поступка, те су ћерке странака, биле заступане од стране стручног лица, које је одлучило да не изјави жалбу на одлуку којом није дозвољено преиначење тужбе. С тим у вези, туженој је стајала могућност да укаже на евентуалну битну повреду одредба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 199. ЗПП, а што она није искористила.

Неосновани су и остали наводи жалбе којима се суштински указује на различите аспекте спорног односа парничних странака, кроз анализу до сада изведених доказа и на немогућност сарадње родитеља у погледу пријављивања деце на адресу пребивалишта тужене као њиховог законског заступника. У том контексту неосновано се жалбом оспорава одлука садржана у ставу трећем изреке побијане пресуде којом је одбијен предлог тужене да се пресуда од 20.6.2019. године допуни и одреди пребивалиште малолетне деце на адреси тужене, у ..., ..., као и решење од 3.3.2021. године којим је одбијен предлог за допуну побијане пресуде од 11.6.2020. године означањем пребивалишта деце у Жалбени наводи, којима се у овом делу побијају пресуда и решење од означеног датума, у суштини су истоветни. Иако је тужени у тужби од 22.5.2017. године заиста истакао и захтев да се деца повере родитељима на заједничко вршење родитељског права, с тим да им адреса пребивалишта буде адреса мајке, а тужена 12.7.2017. године обавестила суд о промени адресе пребивалишта за Крушевац, након што је доношета пресуда од 20.6.2019. године, тужилац није захтевао да се пресуда на тај начин допуни, због чега се сматра се да је тужбу у том делу повукао, сагласно члану 356. став 3. ЗПП. С обзиром да је то био захтев тужиоца, тужена није овлашћена да захтева од суда да на тај начин допуни пресуду од 20.6.2019. године, која је притом постала правноснажна 31.10.2019. године. Осим тога, имајући у виду да се предлог за допуну пресуде подноси у року од 15 дана од дана достављања пресуде (члана 356. став 1. ЗПП), све и да је и тужена била овлашћена да предложи доношење допунске пресуде, а несумњиво није, њен предлог од 28.7.2020. године не би био благовремен, с обзиром да јој је пресуда од 20.6.2019. године достављена 25.7.2019. године. Ипак, с обзиром да су у конкретном случају истоветне правне последице одбачаја и одбијања предлога за доношење допунске пресуде, околност да је побијаним решењем од 3.3.2021. године суд одбио предлог за допуну пресуде, уместо да га одбаци, није од утицаја на правилност донетог решење.

Следствено изложеном, применом одредаба чланова 390. и 401. тачка 2. ЗПП, Апелациони суд у Београду је донео одлуку као у ставу првом изреке ове пресуде.

Апелациони суд је имао на уму и остале наводе које је тужена истицала у жалби, али их није посебно образлагао, сагласно овлашћењу из члана 396. став 1. ЗПП, јер не могу довести до другачије, по тужену повољније, одлуке у овој парници.

Потврђена је, применом чл. 401. тач. 2. ЗПП, и одлука о трошковима поступка садржана у ставу четвртом изреке донете пресуде, јер је заснована на правилној примени члана 207. ПЗ, јер с обзиром на врсту и исход овог спора.

Пошто тужена није успела у поступку по жалби, применом члана 165. став 1. у вези са чланом 153. ст. 1. ЗПП, донета је одлука као у ставу другом изреке ове пресуде.

Председник већа-судија
Драгана Бољевић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић